

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2016 r. ZUS I Oddział w T. ustalił kapitał początkowy S. L. na dzień 1 stycznia 1999 r. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 30, 93% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową (30,93% x 1220,89 zł = 377,62 zł). Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 7 lat, 4 dni tj. 84 miesiące. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

293,01 złotych x 43,01% (współczynnik proporcjonalny) = 126, 02 złotych

(84 miesiące składkowe x 1,3%) : 12 x 377,62 złotych (podstawa wymiaru) = 34, 36 złotych

(0 miesięcy nieskładkowych x 0,7%) : 12 x 377,62 złotych (podstawa wymiaru) = 0 złotych

RAZEM = 160, 38 złotych

160, 38 złotych x 209 miesięcy (średnie dalsze trwanie życia) = 33519, 42 złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku).

Do podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęte zostały wynagrodzenia minimalne za okres od 1973 do 1982 r.

(decyzja – k. 7 akt ZUS, ustalenie wartości kapitału początkowego – k. 8 akt ZUS, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego)

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 21 lipca 2016 r. złożył S. L. i wniósł o zmianę ww. decyzji, właściwe ustalenie podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych prawem. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

- naruszenie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez nieuwzględnienie do stażu pracy, a przez to błędne ustalenie okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r., uznanie okresów zatrudnienia ubezpieczonego w latach 1 marca 1970 r. – 30 września 1975 r. w Spółdzielczym Kółku Rolniczym w R..

(odwołanie – k. 2 – 4)

Decyzją z dnia 23 maja 2016 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 21 marca 2016 r., przyznał S. L. emeryturę od 19 marca 2016 r. i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenie z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia. Ewentualne podjęcie wypłaty emerytury ZUS pozostawił do momentu wydania decyzji przez KRUS. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła: 109817, 67 zł. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła: 24, 60 zł. Średnie dalsze trwanie życia wynosi: 210, 70 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wynosi: 521, 32 zł.

(decyzja – k. 25 akt ZUS)

Ubezpieczony S. L. uznał w/w decyzję za krzywdzącą i w dniu 21 lipca 2016 roku wniósł o jej zmianę, przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury z uwzględnieniem okresów zatrudnienia w (...) w R. oraz zwiększenie jej wymiaru, a także zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu wg norm przepisanych.

(odwołanie – k. 2 - 3 w aktach VIII U 1883/16)

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań.

(odpowiedź na odwołanie – k. 18 akt sprawy VIII U 1883/16, odpowiedź na odwołanie – k. 20 akt sprawy VIII U 1882/16)

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2016 r., na podstawie art. 219 k.p.c., Sąd połączył sprawę o sygn. akt VIII U 1883/16 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VIII U 1882/16

(postanowienie – k. 31 sprawy o sygn. akt VIII U 1883/16)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

S. L. urodził się w dniu (...)

(okoliczność bezsporna)

Ubezpieczony w dniu 21 marca 2016 r. złożył wniosek o emeryturę.

(wniosek – k. 1 - 6 akt ZUS)

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2016 r. ZUS I Oddział w T. ustalił kapitał początkowy S. L. na dzień 1 stycznia 1999 r. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 30,93% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową ($30,93\% \times 1220,89 \text{ zł} = 377,62 \text{ zł}$). Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 7 lat, 4 dni tj. 84 miesiące. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została ustalona na kwotę 33519,42 złotych. Do podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęte zostały wynagrodzenia minimalne za okres od 1973 do 1982 r.

(decyzja – k. 7 akt ZUS, ustalenie wartości kapitału początkowego – k. 8 akt ZUS, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego)

Decyzją z dnia 23 maja 2016 r. (...) Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 21 marca 2016 r. przyznał S. L. emeryturę od 19 marca 2016 r. i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenie z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia. Ewentualne podjęcie wypłaty emerytury ZUS pozostawił do momentu wydania decyzji przez KRUS. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła: 109817,67 zł. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła: 24,60 zł. Średnie dalsze trwanie życia wynosi: 210,70 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła: 521,32 zł.

(decyzja – k. 25 akt ZUS)

Wnioskodawca w okresie od dnia 1 marca 1970 r. do dnia 30 września 1975 r. pracował jako kierowca ciągnika w Kółku Rolniczym w R. w pełnym wymiarze czasu pracy. Był zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika, zarówno w transporcie, jak i w polu. Wykonywał prace zleczone przez dyspozytora. Kultywował, opryskiwał, wykonywał prace polne, woził mleko, zboże, cegłę, węgiel, żwir, ziemniaki, wszystko co było możliwe do przewiezienia. Skarżący jeździł po węgiel do S., nawet w nocy, gdy przychodziły pociągami transporty. Objężdżał wsie okoliczne takie jak R., A., Rydz Duży i zbierał mleko, miłą wówczas nawet dwie przyczepy, które odwoził do G. czy T.. Obsługiwał dwa ciągniki – jednym woził mleko, a drugi był do transportu innych rzeczy, z kolei w sezonie przypinało się do niego sprzęt rolniczy. Zimą praca ta polegała głównie na transporcie. Kółko miało charakter usługowy, w związku z czym wykonywało zlecenia podmiotów zewnętrznych. Niektórzy pracownicy, podobnie jak wnioskodawca nie otrzymali świadectw pracy za część okresów pracy. Część dokumentów zaginęła podczas połączenia K. z (...) C., gdyż był duży bałagan w dokumentach.

(zeznania świadka J. P. protokół z dnia 8 grudnia 2016 r. 00:16:31 – 00:22:54 – k.34, zeznania świadka S. G. protokół z dnia 8 grudnia 2016 r. 00:22:54 – 00:30:34 – k.34 – 35 ; zaświadczenie – k. 10)

Uwzględniając zatrudnienie S. L. w Kółku Rolniczym w R. w okresie od dnia 1 marca 1970 r. do dnia 30 września 1975 r. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosiłby 45 319, 56 zł. Emerytura przeliczona na podstawie tak wyliczonego kapitału początkowego na dzień 19 marca 2016 r., tj. na dzień osiągnięcia przez wnioskodawcę wieku emerytalnego stanowiłaby kwotę 704, 80 zł. Wysokość emerytury obliczono w następujący sposób:

24, 60 zł (kwota zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy) + 148 477, 79 zł (kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego) = 148 502, 39 zł

148 502, 39 zł : 210, 70 (liczby miesięcy dalszego trwania życia) = 704, 80 zł (kwota emerytury).

(bezsporne; hipotetyczne wyliczenia ZUS – k. 57)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz zeznań świadków. Analiza zgromadzonych dowodów wskazuje, iż są one spójne i wzajemnie się uzupełniają i nie ma żadnych podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, Nr 748, z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa

wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonemu dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r. II UKN 186/97, OSNAPIUS 1998/11/342, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997-03-04, III AUa 105/97 opubl: OSA w W. rok 1997, Nr. 2, poz. 7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1993-08-18, III AUr 294/93 opubl: P.. Sąd. rok 1994, Nr. 3, poz. 6).

Przyjąć zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c.

Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawcy, dopuścił dowód z zeznań świadków i wnioskodawcy.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w R., na podstawie zeznań świadków oraz dokumentów traktujących o zaginięciu świadectw pracy z ww. okresu pracy wnioskodawcy. Nadmienić, należy, że nie tylko

dokumenty dot. wnioskodawcy zaginęły, inni pracownicy K. również nie otrzymali świadectw pracy za niektóre okresy zatrudnienia.

W toku postępowania przed organem rentowym oraz w toku postępowania sądowego zostały złożone: dokumenty oraz zeznania świadków ze spornego okresu i w ocenie Sądu nie ma przeszkód by na ich podstawie ustalić pracę wnioskodawcy.

Dokumenty przedstawione przez S. L. jasno traktują o zaginięciu dokumentów dotyczących jego zatrudnienia, jednakże przedstawione zostało zaświadczenie z akt KRUS, wydane przez (...) Związek (...) w Ł., które potwierdzają fakt pracy wnioskodawcy w spornym okresie od dnia 1 marca 1970 r. do dnia 30 września 1975 r. oraz zaginięcie dokumentów potwierdzających powyższe. Dodatkowo fakt ten potwierdzają jednoznacznie także zeznania świadków, osób pracujących w tym samym okresie z wnioskodawcą. Jeden z nich S. G. przyjmował wnioskodawcę do pracy. Osoby te nie mają ze skarżącym ani ze sprawą bezpośredniego związku, co za tym idzie interesu, aby świadczyć nieprawdę. Ich zeznania były szczegółowe, jasne i wzajemnie spójne. Potwierdzili oni jednoznacznie, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 marca 1970 r. do dnia 30 września 1975 r. pracował jako kierowca ciągnika w Kółku Rolniczym w R. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika, zarówno w transporcie, jak i w polu. Wykonywał prace zlecone przez dyspozytora, kultywował, opryskiwał, wykonywał prace polne, woził mleko, zboże, cegłę, żwir, ziemniaki, wszystko co było możliwe do przewiezienia. Skarżący jeździł po węgiel do S., nawet w nocy, gdy przychodziły pociągami transporty. Objężdżał wsie okoliczne takie jak R., A., Rydz Duży i zbierał mleko, miłą wówczas nawet dwie przyczepy, które odwoził do G. czy T.. Obsługiwał dwa ciągniki – jednym woził mleko, a drugi był do transportu innych rzeczy, z kolei w sezonie przypinało się do niego sprzęt rolniczy. Świadkowie potwierdzili, że prace wykonywał również zimą, kiedy to praca polegała głównie na transporcie. Z uwagi na to, że K. miało charakter usługowy, wykonywało zlecenia podmiotów zewnętrznych. Świadkowie podkreślili, że nie tylko skarżący, ale również inni pracownicy nie otrzymali świadectw pracy za część okresów pracy, gdyż dużo dokumentów zaginęło podczas połączenia K. z (...) C..

Mając na względzie powyższe, zdaniem Sądu, nie ma żadnych przeszkód by zaliczyć ubezpieczonemu do stażu pracy wskazany, sporny okres zatrudnienia w Kółku Rolniczym w R.. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje, w pkt 1 wyroku decyzję z dnia 29 kwietnia 2016 r., w ten sposób, że ustalił wartość kapitału początkowego S. L. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 45.319, 56 zł, która to kwota była bezsporna, natomiast w pkt 2 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 23 maja 2016 r. w ten tylko sposób, że zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. do przeliczenia emerytury S. L. od dnia 19 marca 2016 r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego, przy uwzględnieniu zatrudnienia S. L. w Kółku Rolniczym w R. w okresie od 1 marca 1970 r. do 30 września 1975 r. na stanowisku kierowcy ciągnika w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.

A.L.